

**BOSHLANG'ICH SINFLARDA INTEGRAL TA'LIM MOHIYATI:
TA'LIM JARAYONINING INNOVATSION USULLARI.**

Shaxnoza Farmonovna Davronova

**Buxoro tumani 20-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabining boshlang'ich sinf
o'qituvchisi**

Annotatsiya:

Boshlang'ich sinflarda integratsiyalashgan ta'lim o'quvchilar uchun keng qamrovli va boyituvchi ta'lim muhitini yaratish uchun turli fanlar va o'quv tajribalarini birlashtirgan yaxlit yondashuvdir. Ushbu maqola yaxlit ta'limning mohiyatini o'rganadi va ta'lim jarayonida qo'llaniladigan innovatsion usullarni yoritadi. Turli fanlar va o'quv tajribalarini integratsiyalashgan holda o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va bilimlarning o'zaro bog'liqligini chuqurroq anglash ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin. Maqolada, shuningdek, integratsiyalashgan ta'limning afzalliklari va uning o'quvchilarning akademik samaradorligi va umumiy rivojlanishiga ta'siri muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: Integratsiyalashgan ta'lim, boshlang'ich maktab, innovatsion metodlar, fanlararo ta'lim, yaxlit yondashuv

Kirish:

Boshlang'ich sinflarda integratsiyalashgan ta'lim fan, matematika, til san'ati, ijtimoiy tadqiqotlar va san'at kabi turli fan sohalarini yaxlit o'rganish tajribasiga birlashtirishni o'z ichiga oladi. Bu yondashuv o'quvchilarga tanqidiy fikrlash, muammolarni yechish qobiliyatlari, ijodkorlik va turli fanlarning o'zaro bog'liqligini chuqurroq tushunishga yordam beruvchi har tomonlama ta'lim berishni maqsad qilgan. Integratsiyalashgan ta'lim, shuningdek, bilimlarni real dunyo kontekstlarida qo'llashga urg'u beradi va talabalar o'rtasida hamkorlikda o'rganishni rag'batlantiradi.

Ta'lim jarayonida qo'llaniladigan innovatsion usullar:

Loyihaga asoslangan ta'lim: Loyihaga asoslangan ta'lim o'quvchilarga amaliy loyihalar orqali bir nechta mavzular bo'yicha murakkab mavzularni o'rganish imkonini beradi. Masalan, atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha loyiha ilmiy eksperimentlarni, atrof-muhit siyosati haqida ijtimoiy tadqiqotlar bo'yicha tadqiqotlarni, tabiatni muhofaza qilish bo'yicha sa'y-harakatlar haqida ishonchli muloqot qilish bo'yicha topshiriqlarni yozishni o'z ichiga olishi mumkin.

O'quv bo'limlari: O'qituvchilar umumiy mavzu yoki mavzu atrofida turli fanlarni birlashtiradigan o'zaro o'quv birliklarini loyihalashlari mumkin. Masalan, qadimgi tsivilizatsiyalar bo'limi o'sha davrdagi qadimiy artefaktlar yoki

adabiyotlardan ilhomlangan san'at loyihalari bilan bir qatorda tarix saboqlarini ham o'z ichiga olishi mumkin.

Tajribali o'rganish: O'quvchilarni eksperimental o'rganish faoliyatiga jalb qilish, masalan, dala sayohatlari yoki ochiq havoda kashfiyot qilish ularga sinfdagi bilimlarni real dunyo ilovalari bilan bog'laydigan amaliy tajribalar bilan ta'minlashi mumkin.

Boshlang'ich maktabda integratsiyalashgan ta'limning mohiyati yosh o'quvchilar uchun yaxlit ta'lim tajribasini yaratish uchun turli mavzular va ko'nikmalarning uzluksiz uyg'unlashuvida yotadi. Bu yondashuv turli fanlar o'rtasidagi an'anaviy to'siqlarni yo'q qilishga qaratilgan bo'lib, buning o'rniga fanlararo aloqalarni ta'kidlab, o'quvchilarga bilim va ko'nikmalarning o'zaro bog'liqligini ko'rish imkonini beradi.

Integratsiyalashgan ta'limda qo'llaniladigan innovatsion usullardan biri bu loyihaga asoslangan ta'limdir. Ushbu yondashuvda o'quvchilar bir nechta mavzular bo'yicha bilimlarni jalb qilishni talab qiladigan kengaytirilgan, amaliy loyihalar ustida ishlashadi. Misol uchun, namunaviy shaharni qurish loyihasi matematika, fan, ijtimoiy tadqiqotlar va hatto san'at va dizayn elementlarini o'z ichiga olishi mumkin. Bu nafaqat o'quvchilarning mavzu bo'yicha tushunchalarini chuqurlashtiradi, balki ularda tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Yana bir usul - tematik birliklardan foydalanish, bunda o'qituvchilar o'z darslarini markaziy mavzu yoki bir nechta mavzularni qamrab oluvchi mavzu atrofida rejalashtirishadi. Integratsiyalashgan ta'limda texnologiya ham hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ta'lim dasturlari, onlayn resurslar va multimediy platformalari kabi raqamli vositalardan turli fanlarni bitta yaxlit o'rganish tajribasiga birlashtirish uchun samarali foydalanish mumkin. Masalan, virtual haqiqat simulyatsiyalaridan tarix saboqlarini jonlantirish uchun foydalanish mumkin yoki interaktiv o'yinlar matematik tushunchalarni qiziqarli va qiziqarli tarzda mustahkamlashga yordam beradi.

Bundan tashqari, integratsiyalashgan ta'limda hamkorlikda o'rganishga alohida e'tibor beriladi. O'quvchilar bir-birining kuchli tomonlari va tajribasidan foydalanishni talab qiladigan guruh loyihalari yoki tadbirlarda birgalikda ishlashlari tavsiya etiladi. Bu nafaqat jamoaviy ishlashni rivojlantiradi, balki o'quv jarayoniga turli nuqtai nazar va g'oyalarni kiritish imkonini beradi. Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich maktablarda integratsiyalashgan ta'lim tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish va o'quvchilar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish bilan birga bilimlarni yanada kengroq tushunishga yordam beradigan innovatsion

yondashuvni taklif etadi. Loyihaga asoslangan ta'lim, tematik birliklar, texnologiya integratsiyasi va hamkorlikda o'rganish kabi usullardan foydalangan holda, o'qituvchilar doimiy o'zgaruvchan dunyoda talabalarni muvaffaqiyatga tayyorlaydigan dinamik va qiziqarli ta'lim muhitini yaratishi mumkin.

Texnologiya integratsiyasi: Ta'lim dasturlari, interaktiv dasturiy ta'minot dasturlari yoki multimedia taqdimotlari kabi texnologiya resurslaridan foydalanish talabalarning faolligini oshirishi va fanlararo ta'lim uchun imkoniyatlar yaratishi mumkin. Birgalikda o'qitish: Turli fan sohalaridagi o'qituvchilar o'zlarining tegishli sohalar o'rtasidagi aloqalarni ta'kidlaydigan fanlararo darslarni rejalashtirish va o'tkazish uchun hamkorlik qilishlari mumkin.

Xulosa:

Boshlang'ich maktablarda integratsiyalashgan ta'limning mohiyati uning turli fan sohalarini yaxlit ta'lim tajribasiga bog'lash orqali o'quvchilar uchun har tomonlama rivojlangan ta'lim tajribasini shakllantirish qobiliyatidadir. Loyihaga asoslangan ta'lim, o'zaro kurs bo'limlari, tajribaviy o'rganish imkoniyatlari, texnologiya integratsiyasi va hamkorlikda o'qitish yondashuvlari kabi innovatsion usullarni qo'llash orqali; o'qituvchilar tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiruvchi va o'quvchilarning o'zaro bog'langan bilim sohalar haqidagi tushunchalarini chuqurlashtiradigan boyitilgan ta'lim muhitini yaratishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Davronova , SF (2020). Elektron ta'lim resurslarining o'qituvchi faoliyatidagi o'rni va ahamiyati. Namangan muhandislik-texnologiya instituti ilmiy-texnikaviy jurnali, 2(3), 457-465.
2. Davronova , SF (2022). Oliy ta'lim muassasalarida o'qituvchining raqamli madaniyatini shakllantirish . Pozitiv maktab psixologiyasi jurnali, 6(8), 7796-7804.
3. Farmonovna , DS (2020). Bo'lajak informatika o'qituvchilariga dasturlashni o'rgatish jarayonida elektron ta'lim resurslarini qo'llash. Muharrir koordinatori, 50.
4. Davronova , SF (2019). Ta'lim sifatini ta'minlashda bulutli texnologiyalarning o'rni va ahamiyati. Ta'lim fanlari bo'yicha Evropa tadqiqot va mulohaza jurnali, 2019.
5. Davronova , SF (2020). Oliy ta'lim muassasalarida elektron resurslar asosida ta'lim sifatini ta'minlash masalalari. Namangan muhandislik-texnologiya instituti ilmiy-texnikaviy jurnali, 2(10), 403-409.

6. Davronova , SF (2023). SIGNALLARDAN AXBOROTNI AJRATIB OLISH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNING YO 'LLARI. National Scientific Research International Journal natijalari, 2(6), 5-12.
7. Davronova , SF (2022). PEDAGOG KADRLARDA RAKAMLI KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISHDA ELEKTRON RESURSLARNING AHAMIYATI. National Scientific Research International Journal natijalari, 1(9), 67-72.
8. Farmonovna , DS (2023). TA'LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYASINI O'QITISHGA INNOVATSION YUNDASHILISHI. Universal Science Research jurnali, 1(12), 175-185.
9. Davronova , SF (2023). RAQAMLI KOMPETENTLAR: TUSHUNCHA, TURLARI, BAHOLASH VA RIVOJLANISH. Amerika muhandislik va texnologiya jurnali, 5(11), 11-14.
10. Davronova , Sh. F. (2023). KOMPOZITSION QOPLAMALAR ISHLAB CHIKISH. National Scientific Research International Journal natijalari, 2(6), 108-116.
11. Sali , O. K., & Davronova , Sh. F. (2013). EUMK-kak osnovnoe sredstvo distansionnogo obucheniya. Perspektivnoe ichida razvitie nauki , texniki i texnologiy (175-179-betlar).
12. Sali , O. K., Raximov, B., & Davronova , Sh. (2013). Sovremennoe sredstvo povysheniya effektivnosti obrazovaniya. Sovremennyyeda _ instrumentalnye sistemy , informatsionnye texnologii va innovatsii (230-232-betlar).
13. Sali , O. K., Raximov, B. B., & Davronova , Sh. F. (2014). VNEDRENIE MODULNOY TEXNOLOGII. In Sovremennye instrumentalnye sistemy, informatsionnye texnologii va innovatsii (51-54- betlar).
14. Sali , O. K., Juraeva , M. E., & Davronova , Sh. F. (2014). KOMPYUTERNYE MODELI TEXNOLOGICHESKIX PROTSESSOV. In Sovremennye instrumentalnye sistemy, informatsionnye texnologii va innovatsii (49-51- betlar).
15. Sali , O. K., & Davronova , Sh. F. (2013). PREIMUshchESTVA ISPOLZOVANIA INFORMATSIONNO-KOMMUNIKATSIONNYX TEXNOLOGIY PRI ORGANIZASII SAMOSTOYATELSNIX RABOT. PERSPEKTIVNOE RAZVITIE NAUKI, TEXNIKI I TEXNOLOGIY da (172-174-betlar).